

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на труда и социалната политика

Проект!

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Д О К Л А Д

ОТ

**НАТАЛИЯ ЕФРЕМОВА
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА**

ОТНОСНО: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ). С промените в НСОПЗ се определя:

- редът и начинът за определяне на минималната работна заплата за страната и за оценката на нейната адекватност;
- ясен начин за изчисляване на минималния размер на допълнителното трудово възнаграждение за положен нощен труд.

I. Според чл. 244, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда (КТ) Министерският съвет определя минималната работна заплата (МРЗ) за страната за всяка година. Със Закона за изменение и допълнение на КТ (обн. ДВ, бр. 89 от 2026 г.) са приети промени в чл. 244 от КТ, с които се усъвършенства нормативната уредба относно определянето на МРЗ за страната. С промените се делегира правомощие на Министерския съвет да определи с наредба реда и начина за определяне на минималната работна заплата за страната и за оценката на нейната

адекватност, както и реда и начина за осъществяване на сътрудничество и консултации с представителните организации на работниците и служителите и на работодателите.

Съгласно действащата разпоредба на чл. 8 от НСОПЗ минималният размер на допълнителното трудово възнаграждение за нощен труд е не по-малък от 0,15 на сто от минималната работна заплата, установена за страната, но не по-малко от 0,51 евро. За 2026 г. МРЗ е в размер на 620,20 евро, поради което минималният размер на допълнителното трудово възнаграждение за нощен труд е 0,93 евро. В тази връзка допълнителното условие в чл. 8 от НСОПЗ, че възнаграждението за нощен труд не може да бъде по-малко от 0,51 евро, освен че е излишно, създава предпоставка за противоречиво тълкуване и спорове.

Конкретните предложения за промени в НСОПЗ са:

1. В чл. 1 и 2 от НСОПЗ се правят допълнения, с които в предметния обхват на нормативния акт се включват и въпросите, свързани с определянето на МРЗ за страната и с оценката на нейната адекватност. В момента НСОПЗ определя структурата на работните заплати, включително изискванията към brutната работна заплата, основната работна заплата и допълнителните трудови възнаграждения, като няма регламентация относно МРЗ. В § 1, т. 26 от Допълнителните разпоредби на КТ е предвидено, че минималната работна заплата е най-ниското основно месечно трудово възнаграждение за отработено време или според изработеното. Чрез допълнението на предмета на НСОПЗ в наредбата се включат и въпросите относно МРЗ, за да се осигури пълна и еднозначна регламентация на уредбата относно работната заплата.

2. В новия раздел Ia. се регламентира редът и начинът за определяне на минималната работна заплата и за оценка на нейната адекватност.

2.1. С разпоредбата на новия чл. 3а се регламентира, че МРЗ за следващата година ще се определя до 15 август на текущата година в рамките на диапазон с долна и горна граница. Долната граница е размерът на МРЗ за текущата година, а горната граница се определя въз основа на формула, включваща претеглените стойности на показатели, с които се определят четирите критерия по чл. 244, ал. 2 от КТ.

Показателите по четирите критерия, чрез които се изчислява горната граница, са:

- средногодишно изменение на индекса на цените на малка по състав кошница, с който ще се измерва покупателна способност на минималната работна заплата за страната, като се взема предвид издръжката на живот;

Чрез този показател се отчита изменението на цените на стоки и услуги от първа необходимост, с цел запазването на покупателната способност. Изменението на този показател е свързан и с издръжката на живот, доколкото измерва влиянието, което има изменението на цените на базовите стоки и услуги, върху покупателната способност на трудовото възнаграждение.

- годишно изменение на brutната медианна работна заплата на наетите на пълно работно време, измерено чрез темпа на прираст, с който се измерва общо равнище на работните заплати и тяхното разпределение;

По този начин се отчитат неравенствата в доходите, което цели постигане на конвергенция във възходяща посока.

- годишно изменение на средната brutна работна заплата на наетите лица, измерено с темпа на прираст, с който се измерва темпът на растеж на работните заплати;

Чрез този показател се проследяват макроикономическите изменения във връзка със заплащането и цялостните промени на пазара на труда. С него се отчита общият икономически растеж и общият темп на нарастване на възнагражденията в страната.

- средна аритметична стойност, изчислена от годишните изменения на брутната добавена стойност на един зает по съпоставими цени за период от последните 10 години, с който ще се измерват дългосрочни равнища на производителността на труда в страната.

Това е основният макроикономически показател, с който се отчита реалното ниво на икономическия растеж при определянето на МРЗ. Предвиденият десетгодишен период ще допринесе за по-добро отчитане на икономическите цикли, без данните да се влияят от моментни кризи.

Показателите ще се определят въз основа на официални данни, предоставени от Националния статистически институт, което изключва субективизъм и предоставя възможност за проследяване на всеки един от тях въз основа на официален и проверим източник.

Чрез формулата се осигурява баланс между социалните и икономическите функции на МРЗ, поради което всеки един от показателите е с равно тегло – по 25%.

2.2. В новия чл. 3б се регламентира редът за определяне на МРЗ за страната, като се предвижда да включва два етапа. Първият етап е на преговори между представителните организации на работниците и служителите и на работодателите за определяне на размера на МРЗ за следващата година, който следва да приключи до 15 май на текущата година. Министърът на труда и социалната политика ще поставя началото на преговорите като ще представя на социалните партньори данните, необходими за определяне на диапазона, в който ще се договаря размерът на МРЗ. Всички данни ще бъдат предоставени на министъра на труда и социалната политика от председателя на Националния статистически институт до 1 април на календарната година.

Организациите на работниците и служителите и на работодателите, участвали в преговорите за определяне на МРЗ за страната, ще изготвят доклад до министъра на труда и социалната политика за резултатите от преговорите до 31 май. Министерският съвет ще определя минимална работна заплата за страната за следващата година до 15 август на текущата година в определения диапазон, като взема предвид доклада на социалните партньори.

Нормативно установеният ред за определяне на МРЗ създава условия за ефективно участие на социалните партньори, което е предпоставка за адекватност на нейния размер. Това е свързано с изпълнението на задълженията на държавата, произтичащи от Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 година относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (Директива (ЕС) 2022/2041) и Конвенция № 131 на Международната организация на труда относно определяне на минималната работна заплата, 1970 г., които изискват участието на социалните партньори в процеса по определяне МРЗ да е гарантирано от националното законодателство. Освен това, преговорите между представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, като част от процеса за определяне на МРЗ, ще насърчат колективното договаряне в България.

2.3. В новия чл. 3в се регламентира редът за извършване на оценка на адекватността на МРЗ. Целта е да се оценява достигнатото ниво на МРЗ спрямо регламентирания в чл. 244, ал. 4 от КТ референтни стойности, които са гаранция за нейната адекватност.

Оценката на адекватността ще се извършва от комисия на всеки три години. Комисията ще се създава от министъра на труда и социалната политика, като в нея ще участват социалните партньори. Комисията ще извършва оценка на адекватността на МРЗ за предходната година, като оценява съотношението ѝ към:

- 60 на сто от размера на brutната медианна работна заплата за наетите на пълно работно време за предходната година;
- размера на издръжката на живот за предходната година.

Оценката ще се извършва въз основа на официални статистически данни, предоставени от председателя на Националния статистически институт.

3. В чл. 8 от НСОПЗ се заличава изискването допълнителното трудово възнаграждение за нощен труд да е не по-малко от 0,51 евро. По този начин ще е ясно определено, че минималният размер на допълнителното трудово възнаграждение за нощен труд е не по-малко от 0,15 на сто от МРЗ за страната. С отпадането на допълнителното и ненужно условие, че възнаграждението не може да бъде по-малко от 0,51 евро, ще се гарантира устойчивост при прилагането на нормативната уредба и еднакъв подход при изчисляване на допълнителното трудово възнаграждение за нощен труд, което ще допринесе за избягване на затруднения в практиката и на трудови спорове.

II. Очакваните резултати от приемането на проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата са:

- гарантиране на адекватни доходи на работещите на минимална работна заплата;
- осигуряване на стабилност и предвидимост при планиране на дейността на предприятията и на бюджета на държавата;
- утвърждаване на социалния диалог и тристранното сътрудничество;
- създаване на правна сигурност, устойчивост и предвидимост на нормативната уредба.

III. Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата е разработен в изпълнение на Приоритет 10.1. „Активна политика на пазара на труда и достойни доходи“ от Програмата за управление на Република България за 2026 - 2030 г., приета с Решение на Министерския съвет № 612 от 12 август 2026 г., в който е предвидена законодателна мярка за установяване на нов механизъм за определяне на минималната работна заплата.

IV. С проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата се осигурява съответствие на националното законодателство с изискванията на чл. 5 и 7 от Директива (ЕС) 2022/2041. Разпоредбата на чл. 5 от Директива (ЕС) 2022/2041 предвижда задължение за държавите членки, в които има законоустановени минимални работни заплати, да установят необходимите процедури за определяне и актуализиране на законоустановените минимални работни заплати. Тези процедури следва да се ръководят от критерии, които да са регламентирани в съответното национално право. Държавите членки следва да използват ориентировъчни референтни стойности, от които да се ръководят при своята оценка на адекватността на законоустановените минимални работни заплати. В чл. 7 от Директива (ЕС) 2022/2041 е предвидено и задължение на държавите членки да създадат условия за участие на социалните партньори при определянето и актуализирането на законоустановените минимални работни заплати.

V. Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата не оказва влияние върху държавния бюджет. Необходимите средства за изпълнение на предвидените с проекта промени в бюджетните организации и дейности по § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси ще бъдат разчетени в рамките на средносрочната бюджетна прогноза и проекта на бюджет за съответната година. Към проекта е изготвена и

приложена финансова обосновка съгласно образца по приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

VI. Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата е изготвен в сътрудничество и след консултации със социалните партньори в рамките на специално създадена работна група. Проектът е обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Съгласно чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от Закона за нормативните актове и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ са публикувани на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет. В съответствие с изискванията на чл. 26, ал. 4, изр. 2 от Закона за нормативните актове срокът за провеждане на обществени консултации е определен на 14 дни. Предвиденият срок за провеждане на обществени консултации е свързан с необходимостта от спешно приемане на нов механизъм за определяне на МРЗ, с оглед планиране и прогнозиране на необходимите разходи в рамките на бюджетната процедура за разработване на държавен бюджет за 2027 г. Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

Проектът на Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата е съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата.

X

НАТАЛИЯ ЕФРЕМОВА

Министър на труда и социалната политика